SLOVENEC

Štev. 147. **POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD.** Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. (vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z **uredn i k o m** je mogoče govoriti le od 10.—12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

V Ljubljani, v petek, 1. julija 1904.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — **Velja** po pošti prejeman: za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6·50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravništvu prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2.
Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — **I n s e r a t i** se računajo enostopna petitvrsta (dolžina 72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat 9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upravniškega telefona štev. 188.

Angleži in Nemci.

Letos se kaj pogosto obiskujejo vladarji in državniki. Na teh shodih in sestankih si v običajnih napitnicah zatrjujejo odkrito prijateljstvo in zagotavljajo narodom splošni mir. Minole dni je bil angleški kralj Eduard v Kielu gost nemškega cesarja Viljema. Ze davno pred tem sestankom dveh mogočnih vladarjev so razni časopisi ugibali, kaj je vzrok in kaj bode posledica shoda. Eni trdijo, da Angleži pisano gledajo, ker nemški cesar izraža ruskemu caru toliko prijaznosti in naklonjenosti v sedanji rusko-japonski vojski; angleški kralj naj bi torej vzbudil nezaupnost ruske diplomacije do nestalne politike nemškega cesarja. Drugi naglašajo, da se snuje nova trodržavna zveza med Anglijo, Francijo in Rusijo; obisk angleškega kralja v Kielu pa naj bi bila španska stena, katera naj bi skrila te spletke. Tretji so zopet mnenja, da se snuje zveza med Anglijo, Francijo in Italijo, ki naj bi združene med rusko japonsko vojsko napravile načrt za razdelitev Turčije.

Iz tega je razvidno, da vladarji ob takih prilikah ne razobešajo svojih političnih namenov na veliki zvon in da so časnikarski komentari več ali manj nesrečne kombinacije. Zato so napitnice v Kielu iznenadile vse one, ki so sestanku pripisavali velik političen pomen. Nemški cesar Viljem je obiskal svojega ujca, kralja Eduarda, ko je zasel prestol angleški; ta pa je dolgo odlašal, da vrne obisk svojemu strižniku na nemškem prestolu. Iz tega so sklepali, da niso najboljše razmere med sorodnima dinastijama, kakor si že dolgo nista prijatelja angleški in nemški narod. Ze knez Bismarck je skušal osamiti Angleže in je poleg francosko-ruske zveze skoval trodržavno zvezo, v kateri Anglija ni imela prostora. Z vsemi sredstvi je delal proti Angliji. Nemški časnikarji in časnikarji so netili v Nemčiji sovraštvo do Angležev ter nasprotje med Angleži in Rusi. V letih 1883. in 1884. je podpiral celo Francoze, da je Angležem delal sitnosti. Pa tudi Angleži so z zavistjo zasledovali razvoj nemške moči, trgovine in industrije, ne toliko iz političnih, kakor iz trgovinskih ozirov. Angleška diplomacija sicer nemški ni delala ovir, toda javno mnenje je bilo neprijazno nemški trgovini na svetovnem trgu. Tudi burska vojska je razširila nasprotje med Anglijo in Nemčijo.

Take so bile razmere med državama do najnovejšega časa, ko je angleško časopisje začelo pisati prijazneje in spravljiveje do mogočnega nemškega sorodnika. Čez noč so Angleži uverjeni, da je Nemčija le prazen strah in je mogoče ž njo na okrogli zemlji brez boja in sovraštva deliti si dežele, ki so, še brez evropskega gospodarja. Tudi nemško časopisje izraža nado, da bode shod vladarjev v Kielu poravnal nasprotja med angleškim in nemškim narodom, ki sta si sorodna po krvi in zgodovini.

Francoski listi se malo bavijo s shodom v Kielu ter mu ne pripisujejo nobene politične važnosti. Vpliven list trdi, da je kralj Edvard prišel v Kiel s praznimi rokami in se s praznimi rokami tudi povrne v London. In to utegne tudi biti. Bodočnost pokaže, ali ima nemško brodovje poleg angleškega dovolj prostora na širokem morju; gotovo pa je, da kralj Eduard in cesar Viljem nista ustvarila novega obličja stari Evropi.

Ogrski dvor.

Občinski zastop v Pešti je sklenil, vložiti prošnjo na državni zbor, naj se v Pešti ustanovi poseben ogrski dvor. Ako bi se to ne zgodilo, naj državni zbor ne dovoli civilne liste za kralja. Obenem hočejo peštanski mestni očetje pozvati z okrožnico vse zastope ogrskih mest, da sklenejo enake prošnje. — Madžarom raste greben od leta do leta. S svojo odločnostjo so dosegli, da bode v kratkem razglašena naredba, po kateri dobi v vojaških šolah madžarski jezik mnogo več pravic.

Ogrski državni zbor.

Včeraj je ministrski predsednik s posebnim dopisom naznanil, da je kralj določil kvoto za eno leto. Poslanci Ugron, Olay in Polony so zahtevali, da se postavi ta dopis na dnevni red. Ministrski predsednik odgovarja, da je kraljev ukaz stvarno neovržljiv; kar pa se tiče njegove soodgovornosti, nima nič zoper to, ako o tem razpravlja zbornica. Zbornica je sklenila, da se natisne dopis ministrskega predsednika in postavi na dnevni red.

Zbornica je nato nadaljevala proračunsko razpravo. Poslanec Pinter izjavlju, da odklanja proračun in se v ostalem pridruži izvajanjem grofa Apponyja. Ministrski predsednik govori o narodnostnem vprašanju na ugornjem Ogrskem in obžaluje, da cerkveni organi ne razširjajo mažarskega jezika med Slovaki. Za male narodnosti na Ogrskem je predpogoj blagostanja, razvoja in obstanka, ako se oklenejo ogrske države. Vladna ostra politika ni napeljena proti višjim slojem prebivalstva, marveč proti posameznim hujskačem (?). Ogrsko državo so ustanovili Madžari in so utisnili državi mažarski značaj.

Zato pa mora biti ogrska država narodna država z narodno kulturno politiko, to je, madjarska. Revizija narodnostnega zakona se ministrskemu predsedniku ne zdi potrebna, a vlada hoče in mora strogo nadzorovati in kaznovati domovini sovražne hujskače. Minister navaja, da bode v tem smislu prenarejen novi zakon za ljudske šole in tudi kazenski zakon. Tudi ogrska državna policija bode morala delati bolj intenzivno. Končno je Tisza povdarjal, da hoče imeti vlada v korist dežele pri sklepanju pogodbe z Avstrijo popolnoma proste roke. Večina Ogrske hoče imeti skupno carinsko ozemlje. Kar se tiče volivne reforme, bode skrbela vlada za to, da bodo nove volitve že leta 1906. na podlagi premenjenega volivnega reda. — Pa recite, da Ogrska ni srečna dežela!

Nove laške trdnjave ob avstrijski meji.

Iz Brescije poročajo, da se mudi komisija višjih častnikov v Vole canonica, kjer proučuje načrte za zgradbo nove trdnjave, ki bi branila prelaz Tonalski, ki vodi s Tirolskega v Lombardijo. Tudi pri Vili del Legnio nameravajo Italijani ob avstrijski meji zgraditi novo trdnjavo.

Dr. Stransky o državnozborski obstrukciji.

V »Lidovih Novinah« polemizuje mladočeški voditelj dr. Stransky proti dr. Matušu, ki je svetoval v znanem članku Mladočehom, da naj opuste obstrukcijo. Ako bi Čehi opustili v državnem zboru obstrukcijo, bi s tem škodovali političkemu ugledu češkega naroda in Mladočehi bi izginili s političkega prizorišča. Ne Čehi, kakor trdi dr. Matuš, marveč vlada je prišla do one točke, da ne more naprej, ker je državni zbor onemogel. Vladanje s § 14. pomeni smrt vsake ustavne vlade. Dr. Matuš je trdil, da obstrukcija škoduje državnemu kreditu, a to ni res. Avstrijska renta ni padla, ko je odpovedal parlament. Na cesarjev in dr. Körberjev podpis so avstrijski vladi odprte vse Rotšildove blagajne. Nemci so s svojo obstrukcijo dosegli velik moralen uspeh, kateri ne bode izostal tudi češki obstrukciji, ako bode dosegla to, kar je dosegla nemška obstrukcija.

Dr. Kramar proti dr. Matušu.

Staročeški voditelj dr. Matuš se je izrekel proti nadaljevanju češke obstrukcije. Dr. Kramář sedaj odgovarja dr. Matušu ter pravi, da bi politiko proste roke izvajali Čehi lahko le, ako bi imeli narodno ravnopravnost, katere pa nimajo, dokler ne dobe notranjega češkega jezika in češkega vseučilišča na Moravskem. Naj le dr. Körber izvrši vse na podlagi § 14., naj si le preskrbi denarja na podlagi § 10., potem bo le še končno moral zapustiti svoj sedež, ker bo tako umazan, da ga niti dunajsko časopisje ne bo moglo umiti.

LISTEK.

Sanje.

Češki napisal Vaclav Kosmak; poslovenil Savo Savić.

Nič ne pomaga, kupiti si moram „Sanjske bukve“, da se prepričam, kaj in kako?

Meni pridejo često čudne sanje, a kadar jih potem zjutraj razmišljujem, nimam Jožefa, kakor ga je imel nekdaj kralj Faraon, ki bi mi jih razložil. Seveda sedaj takih Jožefov niti ni treba. Pri knjigarju Janezu Ripplu v Iglavi in pri Landfrasu v Neuhaus-u so prišle na svitlo »Sanjske bukve«, neprecenljiva knjiga, v kateri dobiš vse, ne samo, kakšen pomen imajo sanje, ampak tam najdeš tudi številke, katere izidejo po teh ali onih sanjah v loteriji — in to je glavna reč!

Blagoslovljena loterija in srečen človek, ki živiš v taki zemlji, v kateri vlada podpira loterijo.

Nedavno je prišla k nam Lišnačka. Pripovedovala je, da bi rada pogledala za sinom na Dunaj; da pa ni »tistega«. Naenkrat se obrne k meni: „Prosim vas, svetujte mi številke; mogoče zadenem, in potem bi mogla o praznikih iti k Tončku.«

Jaz sem se zamislil kakor modrijan in rekel čez nekaj časa: »Stavite 14, 32 in 10.«

„In zakaj te?« je vprašala žena z iskrečimi se očmi.

Rekel sem: „Danes je 14.; — meni je 32 let in zdaj vam dam 10 krajcarjev za stavo. Če zadenete, pozdravite sina tudi v mojem imenu.«

„Ljubi moj, zlati moj“, je veselo vzkliknila Lišnačka, »napišite mi te številke, da jih ne pozabim. Koj jutri jih stavim.«

Jaz sem ji napisal številke na košček papirja in Johanica — tako jo imenujemo — jih je spravila, že kar naprej jokajoč od radosti, kakor drag zaklad v mošnjo.

Po praznikih je zopet prišla.

„No, kako je«, vprašam, »ste zadeli?«

»A zastonj — niti ena številka ni prišla! Kako sem se ves teden veselila — pa ni nič. Nesrečna loterija! Da si nisem raje za to kupila vina!“

Rekel sem: »Ne jezite se! Veselila ste se za to desetico celi teden — ni li to dovolj? V komediji plačate tudi desetico, pa je takoj po veselju.«

Ne pomaga nič: Kupim si »Sanjske bukve«. Včasih se mi sanje podnevi razjasnijo kar same; pa to se dogaja redko — včasih pa vendar. Prigodilo se mi je to nedavno. Poslušajte!

Zdelo se mi je, da sem šel po čarobnem kraju; — to ni bil gozd, ni bil vrt, ta kraj je bil oboje obenem. Lepo zraščena drevesa so stala tam in gledala kvišku, kakor čvrsti ljudje; med njimi in pod njimi je cvelo cvetje in grmovje nedolžne krasote in svežosti, in smehljajoče čašice so gledale okrog sebe, kakor nedolžni otročiči.

Nad tem se je razlivala čarobna luč, krasnejša, kakor solnčna svitloba. Od vsake vejice, vsakega cveta, vsakega lističa je prihajala razkošna, uspavajoča, umirjajoča godba. In med listjem je vabilo k sebi zlato sadje, plavajoče v čistem, kristalnem, čilo zdravje razširjajočem vzduhu.

Šel sem, sam ne vem, kako — in tudi nisem vedel same blaženosti, kako dolgo, dokler ne zagledam najedenkrat krasne, visoke, svitle hiše — tako, da so proti njej najkrasnejše palače zemeljskih mogočnežev le revne koče, v katerih prebiva revščina in beda. Visoka vrata so se lesketala v zlatu, in okna so kar gorela.

Bila je to nebeška palača v raju. Skril sem se v cvetno grmovje in čakal, kaj se bode zgodilo.

Zaslišal sem obotavljajoče se počasne korake. Ozrl sem se —: plazita se ob paličkah starček in starka k nebeškim vratom. Bila sta to mož in žena, ki sta živela v izgovorjenem kotu. Umrla sta taistega dne, in kakor sta živela skupaj na zemlji, tako sta tudi skupaj prišla k nebeškim vratom. Bližala sta se nekako boječe in starček je pozvonil. Sveti Peter je odprl malo okence v vratih in pogledal ven. Videč, da sta to samo revna vžitkarja, je rekel: „Počakajta nekoliko, nimam časa.“

Stara zakonska sta se usela molčé na klopico pred vrati v senco košatega drevesa in potrpežljivo čakala. Prosim vas, tak revni človek je vsega navajen. Pride-li v pisarno, zavpije nad njim sluga: „Počakajte, da pride vrsta na vas!“ In tako se godi to povsodi.

Ded je oprl brado na palico in se zamišljeno zagledal pred-se; babica je molila rožni venec in zvedavo pogledovala na vse strani. Naenkrat zaropota od daleč kočija. Nebeška vrata so se odprla; sv. Peter je stal, pozdravljaje na pragu, in v diru sta pripeljala dva svitla rjavca krasno kočijo v nebeški dvor. Na kozlu sta sedela v uniformi kočijaž in strežaj, in zadaj v kočiji — bogato oblečen gospod. To je bil milijonar — tovarnar.

Sv. Peter je prišel vun in rekel starima: „No, ko je že odprto, pojdita tudi vidva notri.“

Hrvaški vseučiliščniki proti nemškim vseučiliščnikom.

Včeraj zvečer so priredili hrvaški dijaki v Zagrebu protestni shod zaradi izjave nemških dijakov in profesorjev pravoslovne fakultete na dunajskem vseučilišču. Vsi govorniki so gradili stališče, na katero so se postavili nemški dijaki in profesorji, kot izzivajoče in odločno protestirali proti temu, da bi bilo zagrebško vseučilišče manj vredno, kakor so druga vseučilišča. Shod je označil znani ukaz avstrijske vlade za nepopoln in zahteval popolno priznanje vseučiliških študij v Zagrebu. Po shodu so dijaki priredili obhod po mestu in klicali: Proč s švabi!

Angleški ultimatum Tibetancem.

Dne 25 junija je potekla doba ultimata, katerega so Angleži stavili Dalaj Lami. Kakor poroča brzojav Reuterjevega urada, je Dalaj Lama odposlal svojega zastopnika k pogajanjem v Gyantse. A popolnoma napačno je misliti, da so postali Tibetanci miroljubni, ker utrjujejo vse vasi, ki leže na ravnini in tudi hribe. Tibetanci so razprostrti 11 km daleč. Angleži so s svojimi topovi prestrelili v tibetanskih utrdbah luknjo, da bodo angleški vojaki, ko dojdejo čete generala Macdonalda, lahko napadli tibetansko taborišče.

Angleži v Tibetu.

Simla, 29. junija. Med angleško ekspedicijo in Tibetanci je došlo do novega spopada. Tibetanci so imeli velike izgube.

Jangtse, 30. junija. Tibetanci so prosili za vojno premirje, da prično obravnavati z Angleži.

Boj med prekmorskimi družbami.

Boj Cunardove prekmorske družbe in njene „Adrije“ v Reki proti avstrijsko italijanskim prekmorskim družbam se je poostril. Avstrijsko italijanske družbe so proti „Adriji“ izdale nov nizek tarif za prevozno blago. Boj vodi hamburško-ameriška črta, ki namerava uvesti tovorni promet med Reko, Londonom in Liverpoolom. Prvi za novo črto nameravani parobrod pričakujejo v Reki sredi meseca julija.

Shod avstrijskih bolniških blagajn.

Dne 29. junija je shod avstrijskih bolniških blagajn sprejel resolucijo o zvezah bolniških blagajn, o delavskih organizacijah in o socialni politiki upravnega sodišča. O delavskem zavarovanju in o delavskih boleznih je poročal vseučiliški profesor Sternberg. Shod je sprejel tudi resolucijo, v kateri se navajajo sredstva, kako preprečiti tožbe o slabih delavskih stanovanjih. V resoluciji se zahteva, da naj mesta grade delavska stanovanja. Lastniki hiš naj se zakonito zavežejo, da bodo skrbeli za taka stanovanja, katera odgovarjajo zdravstvenim zahtevam. Nadalje se zahteva, da dobe mesta razlastitveno pravico zemljišč in naj se dovolijo hiše z malimi cenenimi stanovanji na mestnih zemljiščih. Končno je bila sprejeta tudi resolucija proti zlorabam pri volitvah v bolniške blagajne.

Rusko-japonska vojska.

Japonci zavzeli tri utrdbe pred Port Arturjem — Japoncem so se potopili topovi za obleganje Port Arturja.

Japonci so torej res zavzeli tri utrdbe izven prave portarturske trdnjave. Zavzete utrdbe stoje na vzhodni fronti pred pravo trdnjavo in sedem kilometrov pred Drako novijevimi utrdbami in so 50 do 70 metrov nižje kot te utrdbe. Tu gori bodo postavili Japonci mnogo svojih topov za obleganje. Te topove bodo izkrcali pri Dalnjem, ko bo luka popolnoma prosta min; vedno bolj se pa širijo vesti, da so se ti topovi s transportnim parnikom »Sadomaru« potopili.

Ali so Japonci res zasedli Kaičov?

Z bojišča poročajo, da so Japonci 26. pr. m. po hudem boju zavzeli Kaipin (Kaičov). Nekateri listi nič kaj ne verujejo tej vesti in pravijo, da je nekoliko neverjetna, ker je bil še 27. junija pri Kantai boj prednjih straž in je ta kraj oddaljen 50 km. vzhodno od Kaičova. Od vzhoda torej Japonci, ki so Kaičov zasedli, niso prišli, ravnotako ne od juga, ker so ruske čete še 27. junija stale pri Sankantai, 50 km. južno od Kaičova, japonsko konjeništvo pa je bilo 28. junija med Kaičovom in Sjunečenom poraženo, kakor sledi iz neke brzojavke, ki pravi, da je 2500 japonskih jezdecev, ki so bili na poizvedovanju, se umaknilo k glavni moči. Zato je dvomljivo, da bi bili Japonci 26., 27. ali 28. junija zasedli Kaičov. Tem manj verjetna so poročila o novi bitki pri Hajčenu.

Vojska v — brzojavkah.

London, 30. junija. Kakor poročajo iz Tiencina (!) so Japonci po hudem boju 26. jun. zasedli Kaipin.

London, 30. junija. »Daily Expres« poroča iz Liaojana: En japonski armadni voj s tremi divizijami hitro prodira od vzhoda proti Liaojanu. V torek je bil le še 13 milj oddaljen. General Keller se je s svojo vojno močjo umaknil do Liaojana ter pričakuje bitke, ki bo skoro gotovo odločilnega značaja.

London, 30. junija. Iz Čifu je izvedel »Daily Expres«: Dvajset milj pred Hajčenom je bila bitka, v kateri so bili Rusi poraženi. General Kuropatkin se je umaknil proti severu. Japonci združujejo proti njemu velike vojne sile. Japonci so zasedli gorske prelaze pri Kaipinu.

Petrograd, 30. junija. Po poročilu iz zanesljivega vira se potrjuje vest, da se je Kuropatkin umaknil. In kav so Rusi sedaj zapustili.

London, 30. junija. „Daily News“ poroča iz Niučvana, da so ruske čete zapustile mesto in se združile z glavno Kuropatkinovo armado. Kitajska druhal povzroča velike ekscese. Okolica mesta je oropana in požgana. Kitajci groze, da noben beli človek ne ostane pri življenju.

London, 30. junija. Iz Liaojana poročajo z dne 29 pr. mes.: Japonci so si priborili prehod preko Motienskega gorovja in prodirajo po cesti proti Liaojanu. Ruska vojna moč pod poveljstvom generala Kellerja ima zasedeno utrjeno postojanko na tej strani prelaza. Japonci nameravajo pretrgati rusko zvezo severno pri Liaojanu, med tem ko Kuropatkin operira pri Hajčenu.

London, 30. junija. Reuterjev urad poroča iz Niučvana z dne 29. t. m.: Popoldne je prišel iz Port Arturja sem ruski torpedni rušilec „Poročnik Bukarov“. (Japonska blokada Port Arturja torej ni presijajna.) Ruski rušilec torped se je približal luki ob 3. uri popoldne in eno uro pozneje je zavozil v luko. Dohod ladje je domačine jako prestrašil.

Dunaj, 30. junija. Kuropatkin očividno hoče pridobiti le časa in se izogibati odločilne bitke, da nastopi deževna doba. Ako ga Japonci do velike bitke pred deževno dobo ne prisilijo, se ji bo skušal izogniti.

Nadaljne novice iz Port Arturja.

Cifu, 30. junija. Petdeset Evropejcev, ki so zapustili Port Artur 25. jun., so prišli danes sem iz Pigeonskega zaliva, kjer so se vkrcali na neki džunki. Došleci pripovedujejo, da je bila dne 23. jun. v morski bitki ruska bojna ladja »Sebastopol« lahko poškodovana in bo v 14 dneh že popravljena. Trosilec min, „Amur“, je precej težko poškodovan. Evropejci niso slišali nič, da bi se potem vršila še kaka bitka, o kateri trdijo Japonci, da so potopili eno rusko ladjo.

Berolin, 30. junija. »Lokalanzeiger« poroča iz Tokia: Japonci so zasedli Sikvan, nadaljno postojanko v smeri proti Port Arturju.

London, 30. junija. Iz Cifu poročajo: Japonsko brodovje je v nedeljo od jutra do večera neprenehoma obstreljavalo Port Artur. Kitajski viri trdijo, da so morali Japonci vleči eno poškodovano bojno ladjo v Nagasaki.

Neverojetna vest.

London. Iz Kobe poročajo, da so Japonci japonsko transportno ladjo „Sadomaru“ v toliko vzdignili, da so jo mogli zavleči v ladjedelnico.

Vladivostoško brodovje zopet na morju.

Čifu, 29. junija. Ker se japonske ladje večinoma popravljajo, je porabilo vladivostoško brodovje zopet to priložnost in je priplulo na morje. Pri Okicimi je potopilo zopet tri japonske prevozne ladje. Pred Port Arturjem nimajo zdaj Japonci nobene vojne ladje več. Iz tega, da plovejo japonski prevozni parniki brez spremstva vojnih ladij, se sklepa, da mora biti stanje japonskega vojnega brodovja zelo slabo.

Utopivša se ladja »Sadomaru« je vozila proti Port Arturju težke obležne topove.

Stanje japonskega brodovja.

Petrograd, 29. junija. Vladivostoški listi prinašajo o stanju japonskega brodovja sledeče vesti: Doslej so potopljene sledeče ladje: Oklopnici „Hacuse“ in „Sikišima“, križarice „Jošino“, „Takačiho“, „Akaši“ in „Mijako“. Pokvarjene so in se nahajajo v ladjedelnicah: oklopnica „Fudži“, oklopne križarice prve vrste „Ivate“, „Jakuma“, „Azuma“, „Idzumo“ in „Kasuga“. Stevila torpedovk, ki jih popravljajo, ni mogoče dognati, a je gotovo zelo znatno. Vsled tega stanja japonskega brodovja je umevno, da je bil korejski zaliv pri napadu vladivostoškega brodovja nezavarovan in so imeli Rusi čisto prosto roko.

Proti oderuhom.

Petrograd, 29. junija. General Linjevič je izdal jako ostre naredbe proti trgovcem, ki so neizmerno povzdignili ceno živilom, posebno moki in soli. Kdor bo uganjal to oderuštvo, bo zaprt do treh mesecev in kaznovan z denarno globo do 3000 rubljev, nato pa izgnan iz okrožja vladivostoške trdnjave.

Poraz Rusov?

London, 29. junija. Poročilo iz Čifu se glasi, da so bili Rusi v Fenčulinski ožini hudo poraženi. Japonci so jim vzeli devet topov, vjeli 275 mož in gnali Ruse 9 milj daleč.

Napadi roparjev.

London, 28. junija. Iz Niučvana poročajo, da so roparske čete včeraj napadle neko dve milji od tam oddaljeno vas. Domačini in inozemci se boje, da se bodo, ako ne dospo Japonci v kratkem tja, roparji polastili Niučvana, ker tudi ne bo težavno, ker je mesto takorekoč brez varstva. Rusi imajo baje tam le še okolu 70 mož. Dalje je tam še nekaj kitajskih policajev. Splošno mnenje pa je, da so ti policaji zvezani z roparji.

Topništvo.

Petrograd, 29. junija. Japonski topovi imajo, kakor se je pokazalo, manjšo strelno daljavo kot ruski. Japonci še vedno streljajo z granatami, katere po eksploziji razširjajo strupene pline, kar je pa po mednarodnem pravu prepovedano.

Napad vladivostoškega brodovja na Genzan.

Söul, 30. junija. Uradna brzojavka poroča, da obstoji rusko brodovje pred Genzanom iz treh križaric, 10 torpedovk in 10 rušilcev torped. Brodovje je izstrelilo na mesto 180 strelov.

Štajerske novice.

š **Marijin shod** v proslavo njenega brezmadežnega Spočetja se bo obhajal na Ptujski gori. Začetek bo dne 7. kimovca popoludne in končal se bo dne 11. kimovca dopoludne, na praznik presladkega imena Marijinega. Vsak dan bota vsaj dve pridigi. Spovedovalo se bode vedno in vedno. Dobivali se bodo lahko odpustki sv. leta. Podpisani župni urad uljudno vabi k obilnemu obisku ter prosi posebno preč. gg. dušne pastirje, da se za shod zavzamejo ter storé po moči, da bo kolikor mogoče sijajen, vreden naše nebeške Kraljice. Tisti preč. gg. dušni pastirji, ki bodo prišli s procesijami, naj blagovolé to že sedaj naznaniti. Natančneji vspored se bo še objavil. — Župni urad na Ptujski gori.

š **V Studencih pri Poljčanah** je v samostanu čč. sester magdalenk 28. junija umrla s. Metoda Potočnik, doma iz župnije Sv. Lenarta na Gorenjskem, stara 55 let.

š **Maturo na mariborski gimnaziji so izvršili:** Atelšek Ivan, Bogovič Ivan, Budna Vladimir, Cmah Ludovik, Gaber Al. (z odliko), Gaberc Martin, Glonar Josip (z odliko), Goričan Anton, Goschenhofer Robert, Haberleitner Odilo, Kartin Herbert, Koropec Rihard, Lah Franc, Leber Franc, Leskošek Ivan (z odliko), Mayr Al. (z odliko), Mum Al. (z odliko), Munda Avgust, Pačon Konrad, Pilch Viljem, Pirnat Josip, Podpečan Jernej, Požegar Bruno, Rampre Franc, Robar Franc (z odliko), Schigert Henrik, Sobotka Franc, Sirec Ivan, Toplak Josip, Vrečko Miroslav, Vtičar Anton, Weiss Jos., Ziesel Edvard, Zagorjan Matevž; eden mora ponavljati čez dva meseca.

š **Častnim občanom** je izvolila občina Stari trg v slovenjegraški okolici gosp. Antona Capeka, okrajnega glavarja v Slov. Gradcu, in to v priznanje zaslug, ki si jih je pridobil za slovenjegraški okraj. To je najlepši odgovor Slovencev na nesramne napade, s katerimi je nemško in nemčursko časopisje obsipavalo gosp. glavarja zato, ker ni hotel podpirati sleparij nemčurjev pri volitvah v Šoštanju, ampak ravnal tako, kot ravna vsak pravičen uradnik.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 1. julija.

Vseslovenski mladeniški shod na Brezjah. Od vseh strani prihajajo poročila o velikanski udeležbi. Z vlaki, vozmi in peš bodo prihajali mladeniči na Brezje od vseh strani slovenske domovine. Skoro gotovo bodeta z ljubljanskega južnega in državnega kolodvora v ponedeljek ob 7. uri 5 minut zjutraj vozila dva vlaka na Otoče. Voditelji mladeničev naj imajo pravočasno pripravljen denar za vozne listke, ker tako lahko eden za več oseb oskrbi listke. Naj bodo zbrani

---

Užitkar je vzdignil klobuk in rekel: „Ljubi sv. Peter, dovoli — kako je to? Naš gospod doma so nam vedno pravili, da v nebesih neha vsak ozir na človekovo osebo, da so tam reven ali bogat — vsi enaki: pa to ni tako! Naju si pustil čakati — in tega bogatina, tega fabrikanta, si pozdravil.“

Sveti Peter se je nasmejal in rekel: „Stari prijatelj, to je tako. Taki ljudje, kakor sta vidva, niso tu redki, teh pride vsak dan dosti, — toda fabrikant, dušica, to je redek gost, tega moramo drugače pozdraviti!“

* * *

V tem sem se zbudil. Mislil sem si: „Kaj vse se človeku ne sanja. Kje se vse to jemlje?“

Vstal sem, uredil vse, kar je bilo treba, in se napravil s kukalom zopet na pot. Šel sem po cesti čez Mčnin v Blučin, v župnišče.

Pred Mčninom sem došel moža, spodobno oblečenega. Imel je na sebi rjavo, zimsko suknjo, temne hlače, spodaj privihane, da bi jih ne zamazal — in dobre črevlje. Na glavi je imel še dober klobuk — a na hrbtu vrečo iz sirovega platna. Nesel jo je na preramnicah, ki si jih je bil križema čez prsa in ramena pritrdil. V vreči je imel, kakor je bilo videti, krompir in koščeke kruha.

Pogledal sem mu v obraz. Bil je reven in utrujen — toda miren in častitljiv. Dolga brada je povečevala obrazu častitljivost.

Pozdravil me je.

Jaz sem mu odzdravil in rekel: „Kam, kam, prijatelj?“

Mož me je natančneje pogledal in potem odgovoril s tihim vzdihom: „Beračit, mili gospod, beračit!“

„Beračit! — A odkod ste?!“

Mož je pokazal s palico na brnski Špilberk ter rekel suho: „Tam s tega nesrečnega mesta! — Suknar sem in prislužil sem si bil preje lep denar, toda sedaj stoje tovarne, denar sem porabil — kaj početi?! Otroci so gladni, jokajo — mar naj ženo in otroke in sebe umorim? Ne! Raje grem prosit krompirja in kruha, sploh vsega, kar dobim, — da doma ne umrjemo lakote.“

„To mora biti bridko,“ pravim.

„Je — in kako!“ pritrdil je suknar. „Ali kaj, mogoče bo enkrat zopet drugače.“

„Samo ne obupati!“ pristavil sem, „in pošteno! Marsikateri teh samoglavcev se zastrupi ali ustreli, ako ga doleti nesreča — ali pa če vidi, da njegova slava peša, spravi denar nekam, napravi bankerot —“

„— In potem se vozi zopet v kočiji,“ padel mi je v besedo suknar. „Vem! Svet je zdaj hudoben, lažniv, goljufiv! — Revnega človeka izsesavati prav do poslednje kaplje njegove moči — to znajo — in potem idi! Odrinejo ga od sebe in gledajo na reveža, kakršen sem jaz, prezirljivo. Naj bo! Imam pa vsaj čisto vest.“

Za nama je zaropotala kočija. V nji je sedel nekov gospod in odpihaval ošabno velike kroge dima, pušeč smodko. Bil je rejen in je odzdravil na najin pozdrav samo kimajoč z glavo. Voznik je imel na kapi srebrn obrobek.

Gledal sem za kočijo in si mislil: „Kdo ve, je-li ta tvoja kočija in ta konja in ta srebrn obrobek na kapi tvojega kočijaža in ta dragocena smodka, katero kadiš, je-li to tako pošteno tvoje, kakor prgišče tega krompirja, katerega nese moj sosed otrokom v vreči na hrbtu?!“

Sem-li s tem gospodu storil krivico (jaz ga nisem poznal), naj mi to Bog odpusti, in če si ti, ki te vrste čitaš, premožen ali bogat — mi ne zameri tega — meni se je vendar zdelo, ko sem tako za to kočijo gledal in se spomnil na sanje, da so ljudje v kočijah redki gostje v nebesih. Seveda gredo tudi mnogi s samokolnico v pekel, in marsikateri gre tja doli tudi bos — je že tako ta svet!

na kolodvoru prej, da bodo lahko pravočasno dobili vozne listke. Gospodom z Dolenjskega, ki so izven ribniške doline in sedaj žele tudi posebnega vlaka, naznanjamo, da je sedaj to, žal, prepozno. Pripravljalni odbor je pravočasno pismeno in po časnikih opozoril, naj posamezni okraji, ki hočejo imeti posebni vlak, nemudoma izvrše v to svrho potrebne priprave. Kjer se to ni zgodilo, se morajo udeležniki iz dotičnih krajev voziti z navadnimi vlaki. Udeležniki iz novomeške, trebanjske, semiške, žužemberške dekanije itd. se morejo voziti z vlakom, ki vozi v nedeljo popoludne in pride ob ½9. uri zvečer v Ljubljano. Od tu se lahko ob 10. uri zvečer odpeljejo naravnost na Podnart ali v Radovljico, odkoder vodijo ceste na Brezje. (V Otočah ta vlak ne ostaja.) Na Brezjah bo ta večer lahko prenočiti. Tisti Dolenjci, ki bodo pa raje v Ljubljani prenočili, se odpeljejo v ponedeljek z jutranjim rednim gorenjskim vlakom ob 7. uri 5 min. zjutraj. Udeležniki, ki bodo prišli z notranjskim vlakom, se naj pridružijo v ponedeljek zjutraj rednemu gorenjskemu vlaku. Isto velja tudi za udeležnike iz ljubljanske okolice in drugih krajev, kakor smo že omenili. — Društveni znaki se bodo za udeležnike štajerskega in ribniškega vlaka poslali dotičnim voditeljem, ki jih bodo med vožnjo razdelili. Ostali jih dobe v Ljubljani ali pa na Brezjah. — Pevci, ki bodo došli na Brezje pred pol 9. uro, naj se zbero na dvorišču Gabrijelčičeve gostilne pri odru, da skupno poskusijo nekatere pesmi. — V cerkveni hiši, ki bo označena z napisom, bo permanentni odbor, ki bo dajal udeležnikom vsestransko na razpolago glede pojasnil i. t. d. Mladeniči na noge! Dne 4. julija je vaš dan!

Na Brezje! V nedeljo je še čas, storiti kaj za večjo udeležbo na Brezjah. Posnemajte vsi vrle Stajerce, posnemajte Ribničane! — Razume se, da je shod za vse poštene mladeniče brez razločka, ne samo za Marijine družabnike, in da i možje niso izključeni. Mladeniči naj ne pozabijo vzeti seboj „zbirke pesmi“, in naj jo imajo kar pripravljeno, da pravočasno lahko zapojo! Takoj pri vstopu v cerkev bodo zapeli številka 4 »Marijina himna«, oziroma štev. 9. »Ti, o Marija«; neposredno po prvem cerkvenem govoru pa št. 5. »Za mladeniče«.

Ljudski shod v Belokrajini. V nedeljo, dne 10. julija, ob 3. uri popoludne priredita javen ljudski shod na Krvavčjem vrhu na Belokranjskem dvorni svetnik Fr. Šuklje in dr. Jan. Ev. Krek z dnevnim redom: Razgovor o belokranjski železnici in o političkem položaju. Udeležba utegne biti izredno velika.

Umrl je včeraj popoludne po četrti uri č. g. Martin Molek, župnik na Savi. Dopoludne je bil, kakor se nam poroča, še vesel. Tovarišu, ki ga je obiskal, je razkazoval pridne čebelice, brajdo in sadno drevje. Proti četrti uri gre pogledat h koncem na Mačkovnem pri Ponoviču. Ob potoku mu izpodrsne, pade v vodo, zadene ob kamen, omedli in se zaduši v vodi. Našel ga je neki človek, ki ves prestrašen pokliče ljudi, kateri ga mrtvega vzdignejo iz vode. Velika žalost je med župljani, ker so tako nenadoma izgubili svojega tako dobrega in milega gospoda. G. Molek je bil rojen leta 1845. v Hinjah. Po dovršenih srednjih šolah v Novem mestu je vstopil v ljubljansko semenišče, kjer je bil součenec premil. gosp. knezoškofa dr. Jegliča. V duhovnika je bil posvečen l. 1872., kot kapelan je služboval v Kočevju, Preserju, Predvoru, v kaznilnici v Begunjah in v Smartinem pri Litiji. Leta 1887. je dobil župnijo na Savi, kjer je deloval blizu 17. let. Bil je daleč na okrog znan sadjerejec in čebelar. Pogreb je jutri ob pol 10. uri. Svetila mu večna luč!

G. dr. Gregorij Krek je napisal proti »Slovencu« v sobotnem »Narodu« listek, v katerem se milo pritožuje nad nami. Očita nam, da mu mi ne pustimo »priti med nesmrtnike lastnega rodu«, in to še celo, ko se ni »čisto nič zmenil za volitve v ‚Matico‘ in mu ni niti v sanjah prišlo na misel, stopiti prav sedaj z ‚Matico‘ v kako ožjo dotiko, ko se je v zadevi izdaje narodnih pesmi pred vsem učenim svetom kot znanstven zavod zares nesmrtno bila osmešila«. On torej neče biti deležen te »blamaže«. A »Slovenec« mu vkljub temu ne pusti »med nesmrtnike«! Ne, gosp. dr. Gregorij Krek! mi le želimo, da bi vi kmalu zopet obogatili znanstveno literaturo s kakim izvrstnim delom, in prišteli vas bomo veselega srca »med nesmrtnike«!

Kar na debelo so Slovence žrli! Celovški „Mir« piše: Že večkrat smo opozarjali v našem listu na nezaslišane krivice, katere so nam delali pri zadnjem ljudskem štetju nasprotni komisarji - števci. Polagoma izhaja pregled o štetju od dne 31. decembra 1900 kateri nam razkriva zanimivosti zlasti glede na razmerje narodnosti na Koroškem. Kadar izide popolni pregled, bomo si ga ogledali natančneje. Za danes omenimo le eden vnebovpijoč slučaj. V St. Lipšu pri Rajneku je štetje oskrboval takratni tamošnji učitelj Spangaro. Pripovedoval mi je neki Sentlipšan, da je ta ljudski odgojitelj pred štetvijo oblazil vse hiše in povsodi nagovarjal gospodarje, da naj na dan štetve vsakdo reče, da je njegov občevalni jezik nemški. Ker se ljudstvo tam svoje narodnosti skoro nič ne zaveda, zato se mu je njegov namen posrečil. Skoro ves ta kraj je tako na papirju postal nemški. Župnija St Lipš sama šteje 410 prebivalcev, med katerimi je k večjemu kakih 20 Nemcev, nadalje spadajo k šentvidskemu okrajnemu glavarstvu še sledeče slovenske vasi: Dušinje, St. Peter, Logaves, Žavhavas in St. Gregor. V vseh teh vaseh je približno tudi kakih 400 prebivalcev, Nemce bi lahko naštel na prste ene roke. In sedaj reci, koliko Slovencev so našteli v vseh omenjenih krajih? Celih 60, vse druge so prebarvali za Nemce! Omenjeni kraji spadajo pod sodnijski okraj Svinec; v ostalem šentvidskem okrajnem glavarstvu so jih po milosti našteli še 30. Torej samo v tem okraju so nam snedli dober poltisoč Slovencev! — Potemtakem je umevno, da smo Slovenci nazadovali od l. 1890. do 1900 za okroglo 10 000 duš. In to naj je pravično štetje tistih, kateri so nastavljeni od c. kr. vlade!

Slovensko gledališče. Odbor dramatičnega društva je angažiral doslej sledeče nove pevce in pevke: g. Ouředника (bariton) iz Plzna, g. Peršla (bas) iz Brna, gdč. Klemens (koloratnika) iz Cernovc, gdč. Stolz (alt) iz Prage; g. Altmanna (ljubimec) iz Prage, gdč. O. Spurno (ljubimka) iz Plzna, gdč. H. Vugričič (igralka pevka) iz Zagreba in g. Ambroža (spevokomik) iz Zagreba. Razen domačih igralcev ostanejo še vprihodnje g. Boleška pri drami in gospa Skalova in S Orželski pri operi.

— **Posebni vlak iz Ribnice na Brezje** pojde v pondeljek (4. julija) v sledečem redu:

	Gori:					
Ribnica	odide ob	4.	uri	—	m.	zjutr.
Ortnek	pride „	4.	„	15	„	„
„	odide „	4.	„	18	„	„
Vel. Lašče	pride „	4.	„	33	„	„
„	odide „	4.	„	34	„	„
Dobrepolje	pride „	4.	„	44	„	„
„	odide „	4.	„	47	„	„
Ljubljana j. k.	pride „	6.	„	17	„	„
„	odide „	6.	„	18	„	„
Otoče	pride „	7.	„	35	„	„
	Nazaj isti dan zvečer:					
Otoče	odide ob	8.	uri	29	m.	zveč.
Ljubljana j. k.	pride „	9.	„	39	„	„
„	odide „	9.	„	40	„	„
Dobrepolje	pride „	11.	„	09	„	pon.
„	odide „	11.	„	12	„	„
Vel. Lašče	pride „	11.	„	23	„	„
„	odide „	11.	„	24	„	„
Ortnek	pride „	11.	„	40	„	„
„	odide „	11.	„	43	„	„
Ribnica	pride „	11.	„	58	„	„

Udeleženci naj se pravočasno, vsaj četrt ure pred odhodom vlaka, zbero na svoji postaji, da ne bo imel vlak kake zamude, in da se ne ovirajo drugi vlaki, ki bi slučajno vozili po isti progi. — A. Skubic, kaplan.

— **S Trebelnega** se nam poroča: Priporočila vredna zavarovalnica. Dne 8. junija t. l. je udarila strela v zvonik podružnične cerkve v Laknicah pri Mokronogu. Strela ni užgala, pokončala je le nekaj lesa in opeke. Tesar, domačin, je cenil škodo na 24 kron. Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani, pri kateri je bila cerkev zavarovana, je takoj poslala odškodnino, kakor je bila cenjena. Taka zavarovalnica, ki odškoduje tako kulantno, zasluži vse priznanje. — Od mokronoške graščine je kupil baron Wambold s Hmelnika ves gozd Radulo s pilo na 4 nože v Statenbergu, občine trebelske, za 152.000 K. Gozd meri črez 1000 oralov in ker je pri hmelniški graščini vže vsaj toliko gozda, če ne več, bode baron Wambold posedoval črez 2000 oralov lepega bukovega in smrekovega skupaj ležečega gozda. — V vinogradih trebelske občine vinska trta lepo kaže, da že davno ne tako. Grozdje je odcvetelo v najlepšem vremenu. Tudi jablane so bogato obložene — Iz župnije trebelske je bilo pred letom črez 200 mož v Ameriki, okrog 100 mož pa na Nemškem in drugih krajih. Letos se jih je mnogo vrnilo iz Amerike, ker ni več tako dobrega zaslužka, kakor prejšnja leta. Vendar se jih je zadnji čas zopet več podalo v to „obljubljeno deželo.“

— **Modras v ptičjem gnezdu.** Otroci so opazili nad vitenjsko vasjo v grmovju ptičje gnezdo. Vsak dan so zvedavo opazovali čivkajoče mladiče. Jemali so jih iz gnezda v roke, jih gladili in zopet položili v gnezdo. V petek so zopet prišli po navadi opazovat ptičke. K sreči niso posegli po ptičkih v gnezdo, marveč so jih le hoteli opazovat. Tada niso več zagledali ptičev, ampak modrasa, zvitega v gnezdu. Vsi prestrašeni hitijo domov in naznanijo, kaj so opazili v gnezdu Nato je šel neki odrasel mladenič na dotično mesto in pobil gada. Iz radovednosti so mu razparali trebuh in našli v njem še žive mladiče. Varnost povsod potrebna!

— **Dolžina avstrijskih železnic.** Dolžina vseh železnic v Avstriji je znašala koncem leta 1902 v Avstriji 20 695.912 km. Leta 1903 je bilo na novo otvorienih 504.453 kilometrov železnične proge v Avstriji. Vsa dolžina avstrijskih železnic je koncem leta 1903. izgašala 21,191.990 km.

— **Dva slovenska novomašnika v Bosni.** Dne 26. junija je podelil vrhbosanski nadbiskup dr. Josip Stadler red sv. mašništva trem bogoslovcem, med katerimi sta bila dva Slovenca, in sicer gg: Anton Zorko iz Novega mesta, sedaj duhovnik vrhbosanske nadbiskupije, in Fran Sal. Umnik iz družbe Jezusove, večletni jako priljubljeni profesor na gimnaziji v Travniku, doma iz Predoselj pri Kranju. C. gospod Zorko zapel je novo mašo na praznik sv. Petra in Pavla v cerkvi sv. Cirila in Metoda v Sarajevu, č. o. Umnik bo zapel v Ljubljani dne 3. julija. — Bog naj jima obilno blagoslovi njuno delovanje na slovanskem jugu.

— **Utopljenko** so potegnili iz Save pri Radovljici. Utopljenka je baje neka beračiča iz Železnikov.

— **Zastrupila** se je v Trstu 25 let stara kuharica Cecilija Vidmar.

— **21 poslopij je pogorelo** v Čačah v Ziljski dolini. Cerkev in župnišče so rešili.

— **Vega.** V vojaškem listu „Danzers Armeezeitung“ od g. stotnika Kaučiča objavljeni spis „Vega als Geschützkonstrukteur“ je priobčila zadnja številka izborno urejevanega ruskega v Peterburgu izhajajočega „Artilerijskega journala“ v ruskem prevodu.

— **Odgovor** na „Poslano“, katero je objavil v „Narodu“ dne 27. junija g. M. Debelak, šolski vodja v Zagorju ob Savi, smo prejeli od krajnega šolskega sveta v Šmartinem pri Litiji. Odgovor pravi: Ni res, da bi se tukaj širila vest o „nervoznosti“ g. Debelaka, ker ga je „v mladosti opraskal medved“. Tudi ni res, da bi mu kdo hotel škodovati; res pa je, da je krajni šolski svet dobro premislil, ko je sestavljal terno kompetentu, in da „medvedji manever“ g. Debelaku prav nič ne škoduje.

— **Otrok padel pod vlak.** Med Petrovljani in Zdravščino je včeraj predpoldne prišel pod vlak otrok žel. čuvaja Pavletiča iz Petrovelj, in se je tako težko poškodoval, da bode težko kaj iz njega.

— **Nesreča.** Na Andreja Slave v Svincu, doma iz Logatca na Kranjskem, je pri sekanju drv v St. Vidu ob Glini padlo drevo in mu zdrobilo gornji del leve roke. S pomočjo svojega tovariša je prišel v bolnišnico usmiljenih bratov v St. Vid, kjer mu je zdravniška pomoč takoj olajšala bolečine.

— **Nepoštena služkinja** je Marija Rezek, doma iz Borovnice. Kot služkinja je okradla svojega gospodarja ter je hotela pobegniti Ker je pa gospodar še pravočasno prišel na tatvino, jo je naznanil orožnikom, kateri so preiskali natanko celo stvar. Pokradla je baje za več sto kron blaga in denarja. Rezek taji vse ter dolži drugo osebo, katera je tudi služila pri istem gospodarju.

— **Nesreča.** V Kotradežu v Zagorju pri Savi se je prevrnil voz sena na Barlica Antona in mu zlomil nogo.

— **S steklenico po glavi.** V Dragomerju, občina Log pri Brezovici sta se Lovrenc Jarc in Franc Vogel stepla. Vogel je Jarca tako zbil s steklenico po glavi, da je Jarc težko poškodovan in da je moral v bolnico.

— **Veselica na korist Družbe sv. Cirila in Metoda v Novem mestu.** Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Novo mesto in okolico priredi s prijaznim sodelovanjem Dol. pevskega društva, Dol. »Sokola« in prostovoljnega gasilnega društva dne 3. julija t. l. veliko ljudsko veselico na kapiteljskem hribu. Vspored: 1. Petje moškega zbora, pod vodstvom g. Ign. Hladnika. 2. Koncert meščanske gardne godbe, pod vodstvom g. Emeršiča. 3. Tamburanje. 4. Saljiva pošta. 5. Srečolov. 6. Ples. 7. Umeteljni ogenj in kres. Začetek ob 5. uri popoldne. Vstopnina za osebo 20 vin., za obitelj s tremi osebami 40 vin. K obilni udeležbi vabi odbor. — Skrbljeno je tudi za dobro jed in pijačo.

— **Poneverjenje.** Pri severozapadni železnici na Dunaju je poneveril železnični uradnik Karol Doubsky, rodom z Dunaja, svoto 600 K in pobegnil. V četrtek so ga prijeli v Trstu ter so našli pri njemu še okoli 200 K. Izpovedal je, da je hotel pobegniti v Ameriko.

— **V nedeljo k veselici na Vič!** Vabilo na veselico, katero priredi k. s. izobraževalno društvo Vič-Glince v nedeljo, dne 3. julija, ob 4. uri popoldan na vrtu pri »Ani« (J. Novak) na Viču. Vspored: 1. Nagovor predsednika. 2 D Jenko: »Naprej zastava slave«, koračnica; udarjajo tamburaši rokodel. doma v Ljubljani pod vodstvom g Stj. Lehpamerja. 3. P. H Sattner: »Na planine!«, poje društveni zbor. 4 M. pl. Farkaš: »Pozdravljam te!«, mazurka, udarjajo tamburaši. 5. Dr. B. Ipavec: »Leži polje ravno«, poje društveni zbor. 6. Strauss: »Spomladno cvetje«, udarjajo tamburaši. 7. »Don Manuel ali Ave Maria«, igrokaz v treh dejanjih. Po igri prosta zabava. — Sedeži: I. vrste 80 v., II. vrste 60 v., stojišča 30 v. Ker je čisti dobiček namenjen za opravo nove društvene sobe, se preplačila hvaležno sprejemajo. Pri neugodnem vremenu se veselica preloži na nedeljo, dne 10. julija t. l. — K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Razpisane službe na srednjih šolah.** Mesto veroučitelja je razpisano na c. kr. državnem gimnaziju s hrvaškim učnim jezikom v Pazinu z začetkom šolskega leta 1904—1905. — Mesto učitelja matematike in fizike je razpisano na tržaški državni realki. — Na državnem gimnaziju v Gorici je razpisano z začetkom prihodnjega šolskega leta mesto učitelja klasične filologije. Na državni realki pa mesto pravega učitelja za nemški jezik kakor glavni predmet.

— **Ogenj.** Danes 12 minut čez opoldne zažgali so otroci kozolc Janeza Merharja iz Vižmarij h. št. 17. Otroci pravijo, da je 5letni Pavel Novak, sin gostača, prinesel žveplenke ter slamo zakuril. Pogorelo je 7 okenj in plašč. Posestnik je bil pri vzajem. zavarovalnici v Gradcu za 400 K zavarovan. Novo ustanovljeno gasilno društvo iz Vižmarij in Šentvidsko bili sta takoj na pogorišču, lokalizirali v bližini stoječe kozolce ter ogenj pogasili. Tudi tacensko gasilno društvo je na pogorišče dospelo.

— **Slovenca povozil v Ameriki vlak.** Iz Clevelanda poročajo, da je na železniškem tiru ubilo rojaka Andreja Bučka, katerega je povozil brzovlak. Star je bil 55 let; na Slovenskem ostavlja vdovo.

Ljubljanske novice.

Nova maša. V nedeljo, 3. t. m., bo v kapeli sv. Jožefa (pri oo. jezuitih) služil novo mašo veleč. o. Frančišek Sal. Umnik. Ob 9. uri bo pridiga preč. gosp. kanonika Karlina, potem slovesno sveto opravilo. Č. g. Umnik je bil rojen v Predosljih.

Nevaren tat prijet. Prijeli so na Viču zelo nevarnega vže večkrat pred kaznovanega tatu in brezposelnega ključavničarja Josipa Stelzerja rodom iz Gradca. Stelzer je s ponarejenimi ključi udrl v stanovanja različnih strank ter pokradel razne stvari. Baje je tudi iz Gradca policijsko zasledovan.

Ljubljanski grad — pribežališče sovam in netopirjem. Sprehajalec nam piše: Na ljubljanskem gradu so zasedena zadnji čas tri bivša uradniška stanovanja, po drugih „dvoranah“ nekdanjih kaznilniških „vitezov“ pa se v temnih nočeh nastanjajo sove in netopirji. Ko „vlega mrak se po vasi“, „že sovji glas se v noč glasi“ . . . Če bodo vrli Sokoli posetili v slavnostnih dneh to c. kr. „festungo“, bodo videli, kako zna ljubljanska finančna uprava ceniti svoja posestva. Nemarnost pa taka! In res, ko bi mestnega stolpa ne bilo gori, bi se že več ne splačalo laziti na te — „avstrijsko-francoske“ šance!

Zvita tatica. 18letna, že večkrat radi tatvine predkaznovana Antonija Brun, doma iz Božnega pri Celju, je služila v Ljubljani za dekle. Ker ji pa ni ugajalo služiti, je pokradla svoji gospodinji več obleke in denarja ter pobegnila. Policijsko zasledovano so v Celju aretirali.

Za policijskega nadzornika se je predstavil. Mizarskemu mojstru Frančišku Danetu na Dolenjski cesti št. 8 je pobegnil 29. junija vajenec Frančišek Češarek. Mojster je naznanil to oblasti in je tudi oddal na magistratu delavsko knjižico pobeglega vajenca. Včeraj zvečer je prišel k mojstru oče pobeglega vajenca in hlapec Karol Vesel. Zahtevala sta, da mora dati mojster poselsko knjižico vajenčevemu očetu nazaj. Vesel

se je Danetu predstavil kot policijski nadzornik in je žugal Danetu in njegovi ženi z aretacijo. Ko so pa hišni prebivalci začeli napačnemu policijskemu nadzorniku žugati, sta pobrala Češarek in „policijski nadzornik“ kopita.

Ljubljanski mesarji. Od 20. do 25. junija so pobili v mestni klavnici: Ivan Anžič 2 vola, Jožef Anžič 2 vola, Marije Černe 9 volov. Jagrovi dediči 11 volov, Ivan Kočar 1 vola, Ivan Kopač 1 konja, Ivan Koprivec 2 vola, Jozef Kozak 8 volov, Milan Kozak 5 volov, Ivan Košenina 11 volov, Martin Kralj 1 vola, Alojzij Kunej 2 vola, Franc Lovše 4 vole, Andrej Marčan 5 volov, Ivan Počivalnik 3 vole, Jožef Podkova 2 vola, Jean Porenta 1 vola, Ana Primc 2 vola, Anton Prusnik 4 vole, Anton Putrih 2 vola, Franc Sever 3 vole in 1 kravo, Jožef Toni 2 vola, Julija Urbas 1 vola, Anton Zupan 1 vola in E. Predovic 1 vola. Dalje je bilo zaklanih 112 prešicev, 163 telet.

Premalo javnih pisoirjev in stranišč ima Ljubljana. O tem so pritožbe splošne. Iz šentjakobskega okraja pa dohajajo glede tega pomanjkanja posebno opravičene pritožbe, ker ondi ni sploh nobene take naprave. Zakaj se ravno ta okraj tako zanemarja. Ravno tako beraško se skrbi zanj z razsvetljavo.

Odbor „Slov. plan. društva“ opozarja svoje člane na nedeljsko veselico šentpeterskih Ciril-Metodovih podružnic na Hafnerjevem vrtu in jih pozivlja k mnogobrojni udeležbi.

Mednarodno panoramo na Pogačarjevem trgu je včeraj v spremstvu neke dame obiskala visokorodna gospa baronica Heinter se jako laskavo izrazila o razstavljenih slikah.

Občni zbor prve najstarejše ljubljanske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, ustanovljene z odlokom c. kr. deželne vlade z dne 14. vinotoka 1885, številka 10.133, ki bode praznovala prihodnje leto 20 letnico svojega obstanka, vršil se je v torek, dne 28. junija, v društvenih prostorih v „Narodnem domu“ v Ljubljani. Po poročilu načelstva vršila se je volitev. Izid: Prvomestnik g. dr. Fran Stor, odvetnik v Ljubljani. Tajnik g. c. kr. gimn. profesor Fran Novak v Ljubljani. Njegov namestnik g. c. kr. gimn. profesor Anton Bartel v Ljubljani. Blagajnik č. g. dr. Ivan Svetina, c. kr. gimn. profesor v Ljubljani. Njegov namestnik g. dr. Ivan Milan Hribar, odvetniški kandidat in kazenski zagovornik v Ljubljani. Odposlanca k 18. glavni skupščini v Žalcu: 1. G. Ant. Bartel, c. kr. gimn. prof. v Ljubljani. 2. G. Fran Novak, c. kr. gimn. prof. v Ljubljani. Podružnica šteje sedaj 35 pokroviteljev, ki so vplačali a) po 100 gld., tedaj 3500 gld. ali 7000 K. b) 33 ustanovnikov, ki so plačali 660 K. c) 150 letnikov, ki plačujejo na leto po 2 K, in d) nekoliko podpornikov, ki plačajo na leto najmanj po 40 v. Ta podružnica je tedaj nele najstarejša, ampak tudi najmočnejša in si vsak šteje v čast biti član taiste. Podružnica sprejemala bode v bodoče po sklepu občnega zbora tudi zunanje rodoljube kot ude, bodisi kot pokrovitelje, ustanovnike, letnike ali podpornike, posebno taiste, ki bivajo v tujini ali v takih mestih, kjer ni dovoljeno ustanavljati posebnih podružnic. Želeti je, da bi se rojaki izven slovenske domovine pridno priglašali kot člani prve najstarejše podružnice prepotrebne družbe sv. Cirila in Metoda. V to pomozi Bog!

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Brata poškodoval. France Borin, bajtarjev sin na Hudem, je svojega brata z opeko po glavi udaril. ker je bil jezen, da je v njega tiščal. Obsojen je bil na 6 tednov ječe. — Srnam zanjko nastavljal. Martin Leskovec, delavec z Unca, je lansko poletje pri Kališih nastavil srnam več zanjk iz takih žic, kakršne se rabijo pri vezanju sena. Franceta Puntarja žena je našla tik njive v zanjko vjeto srno, ki je že smrdela; našlo se je pa še sedem tacih nastav. Ko je Leskovec zvedel, da so Puntarjevi dninarji vzeli vjeto mrtvo srno, se je jezil, zakaj mu niso to prej povedali, češ, da se je ista vjela v njegovo zanjko. Ko je nekoč zopet srno vjel, dejal jo je iz kože, nekaj mesa je dal Janezu Franku, a drugo je zase obdržal. Neko soboto je prišel Leskovec nenavadno zgodaj od dela, za izgovor je dejal, da ima daleč domov; a Marija Puntar je dobro videla, da jo je zavil v gozd in ko se je vrnil, imel je culo pod pazduho, katero je v suknjo zavito skril pod kozolec. Puntarjevega sina je gnala radovednost gledat, kaj je prinesel obtoženec v culi, ter je našel velik kos mesa od srne pod kozolcem. Leskovec sploh taji, da bi bil nastavljal, le toliko prizna, da je nekoč našel mrtvo že smrdečo srno, od katere je odrezal kos mesa in ga nesel domu. Obsojen je bil na štiri tedne težke ječe. — Nasledki nabora. Dne 20. aprila je bil v Kamniku vojaški nabor. Fantje iz Jastroblja so se, ko so se v Kamniku nekoliko korajže napili, okoli pol 10. ure vrnili domov. Franc Homšak je zaupil Blažu Gros „tauglih“; to je pa tega, ker ni bil „tauglih“, tako ujezilo da se je Homšaka lotil in čeravno ne težko, vendar opasno poškodoval. S tem pa Blaž Gros, posestnikov sin, ni bil zadovoljen, temveč se je lolil v družbi Franceta Karo iz Kozjega hrbta in Matevža Stantarja, hlapca iz Jastroblja, pijanega Gregorja Semprimožnika, katerega so koli tako poškodovali, da mu je vsled udarcev počila na glavi čepinja. Sodišče je obsodilo Grosa na 6 mes., Stantarja na 4 mes. in Fr. Karo na 3 mesece v ječo. Zaradi hudodelstva oskrumbe je bil obsojen Lovre Miklavčič, občinski siromak v Dolih, in sicer, ker je bil že zaradi jednacih dejanj že dvakrat predkaznovan, na dve leti težke ječe. — Z motiko ga je udaril. V noči na 10. aprila t. l. je prišlo več dorfarskih fantov v Žabnico, a Žabenčani so jih napadli, pretepli in spodili. Pri tem je France Sfear, posestnikov sin iz Žabnice z motiko zadel Franceta Gorjanca na levo roko, ko mu je hotel ta udarec prestreči. Sfear je bil obsojen na tri tedne ječe.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Svojo teto umoril. Danajski porotniki so v razpravi umora svoje tete v Čikagu obtoženega Edvarda Danelovskega soglasno zanikali vprašanje o roparskem umoru, potrdili pa vprašanje o ropu in uboju. Obtoženec je bil obsojen na šest let težke ječe. — Ker ji je branila omožiti se z nekim Ogrom, je v Blagovaldju na Hrvaškem hči neke nadporočnikove vdove dvakrat ustrelila na svojo mater in potem sebe smrtnonevarno ranila. — Nadaljevanje borb z bikiv Budimpešti je oblast prepovedala. — Velikansk vihar. Velikansk vihar je bil 29. junija v Moskvi in okolici. Vihar je podrl tovarniške dimnike kupole cerkvâ je odtrgal in razrušil zidovja novozgrajenih hiš. Padala je strašna toča; 85 od toče ranjenih oseb so prenesli v bolnico. V Moskvi je toča tri osebe ubila. V okoliških vaseh je mrtvih 150 ljudi. — Tekmovanja zrakoplovcev v St. Louisu se Santos Dumont ne bo udeležil, ker so neznani storilci prerezali njegov zrakoplov. Policijski komisar dolži Dumonta, da je sam poškodoval zrakoplov, da ne doživi blamaže.

Obtoženi krivci nesreče na zgorelem parniku „Generalu Slokumu“. Po poročilih iz Nev-Yorka so ravnatelji knikerbokerške parobrodne družbe, kapitan ponesrečene ladje Šajk in kapitan Pieax, skupaj 11 oseb, obtoženi katastrofe.

Gora se je udrla. Blizo Belluna na Furlanskem se je udrl kos gore Ponte Perone ter zasul več ljudi. Dosedaj so izkopali pet oseb še živih.

Cerkveni letopis.

Amerika in Rim.

Pred kratkim je sprejel sv. oče slovesno 150 angleških katoliških mornarjev s poveljnikom. Zdaj je pa imenoval za tajnega komornika Amerikanca Mac Nutta. Trdijo, da je to prvi Amerikanec, ki je papežev komornik. Marki Mac Nutt je v Rimu znan po svojem knežjem nastopu. On je jako bogat in pobožen mož ter stanuje v palači Doria, piazza Navona. — Ameriški časopisi obširno poročajo o dohodu kardinala Satollija v New York. Sprejem je bil jako slovesen. Kardinal Satolli bo obiskal tudi predsednika Roosevelta in pojde na svetovno razstavo v St. Louis. V New Yorku je sprejel mnogo duhovnikov, zlasti bivše rimske gojence »Ameriškega kolegija« in »Propagande“, od katerih poučujejo nekateri že na vseučilišču v Washingtonu. Ameriško časopisje piše o tem obisku jako prijazno.

Značilne so besede, s katerimi je odgovoril kardinal Satolli na sprejemni pozdrav. Rekel je: Tretjič že sem v Zedinjenih državah. Prvič sem bil tu l. 1887. pri ustanovitvi katoliškega vseučilišča, drugič sem bil pri Kolumbovi slavnosti l. 1892. Ljubim Ameriko, njeno svobodo, spoštovanje državljanov do oblasti, priznavam, da je katoliška cerkev tu dosegla velikih, izrednih uspehov, ker je noben nasilnik ne podjarmuje in ker je ne ovirajo. Kako ogromen je razvoj Združ. držav, od enega oceana do drugega je krasna ta zemlja. A kak je tudi razvoj naše cerkve: Sto in sto cerkva, mnogo škofij je tu nastalo v kratki dobi. In kak ugled ima tu katoliško duhovstvo, kako spoštovani so katoličani! Hvala Bogu za to! Vem, da bodo vsi sinovi katoliške cerkve v Združenih državah z navdušenjem sprejeli in izpolnjevali namene svetega Očeta, katere izvrševat sem tudi jaz prišel sem

Darovi.

Za pogorelce v Šmihelu so nadalje darovali: Župni urad Krašnja 7 K, župni urad Smarjeta 10 K, župni urad Dev. Mar. v Polju 67 K, župni urad Trstenik 14 K župni urad Smartino pod Smarno gro 30 K, župni urad Zasip 10 K, uredništvo „Slovenca“ 5 K.

Župni urad Hrenovice, dne 28. junija 1904.

A Agur, župnik.

Društva.

(Vipavsko pevsko društvo“) uljudno vabi na veliko veselico z gledališko predstavo, katero priredi v nedeljo, dné 3. julija 1904 na dvorišču g. Josipa Petrovčiča v Vipavi. — Začetek ob 5. uri popoldne. — Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 krono 60 vin., sedeži II. vrste 1 krono, stojišča 60 vin. K plesu 2 kroni. — Med igro in plesom svira sl. c. kr. vojaška godba 47. pešpolka iz Gorice. — Ker je čisti dohodek namenjen ubogim pogorelcem v Šmihelu, se preplačila hvaležno sprejemajo. — K obilni udeležbi uljudno vabi odbor. — Vspored: 1. Dr. B. Ipavec: „Domovini“, moški zbor s tenor in bariton solo. 2. Iv. pl. Zajec: „Nočni stražari“, moški zbor. — Legijonarji. Igra s petjem iz Napoleonovih časov. V 4 dejanjih. Spisal Fran Govekar.

Telefonska in brzojavna poročila.

Niučvan, 1. julija. Na čast ruskemu lovilcu torped, ki je ušel iz Port Arturja, je niučvanska ruska posadka priredila banket. (Ruski vojaki so torej še v Niučvanu.) Japonci so beg ruskega lovilca torped pač zapazili in ga zasledovali, a ga niso mogli vjeti, ker ima hitrost petintrideset milj v eni uri.

London, 1. julija. Poročila iz Liaojana in Niučvana potrjujejo, da general Kuroki, ki je dobil v oblast Motienski gorski prelaz, poskuša obiti Ruse pri Liaojanu. General Keller vodi obrambo Liaojana, general Kuropatkin je pa z glavno rusko močjo pri Dašičau.

Niučvan, 1. julija. Čuje se, da generalu Kuropatkinu stoji nasproti jako velika japonska vojna moč, ki ga hoče vreči nazaj.

London, 1. julija. General Nodzu poroča, da so Rusi izgubili v bitki pri Fenčuilinu 170 mrtvecev, 8 častnikov in 82 mož so Japonci vjeli. Koliko mož so izgubili Japonci v tej bitki, ki je trajala tri dni, Nodzu ne pove, a gotovo so imeli velike izgube.

Dunaj, 1. julija. (Kor. urad) Car je danes s spremstvom odpotoval v letovišče Išel.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2 m, srednji zračni tlak 736·0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiju	Vetrovi.	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
30	9. zveč.	734·4	19·8	brezvetr.	jasno.	
1	7. zjutr.	734·0	15·3	sl. jvzh.	jasno	0·0
	2. popol.	733·4	26·4	sr. vzh.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temperatura 19·6°. norm. 19·1°

535 52—50

Samo 6 dni!

Havre - New York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko.

!Znižane cene!

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje edino

oblastveno potrjena potovalna pisarna

ED. ŠMARDA

v Ljubljani, Dunajska cesta 6,

blizu znane gostilne pri »Figovcu«.

Kaj je resnica?

Nasproti razširjajočim se vestem, da prodajam **platneno blago, namizno perilo, bombaževino in švicarsko vezenino** raditega po tako nizki ceni, ker opustim svojo trgovino za perilo v Ljubljani in se vrnem v Gradec, si usojam svoje p. n. odjemalce obvestiti, da na kaj takega **niti ne mislim**, marveč sem le **razširil** in **povečal** zalogo perila za gospe, kot srajc, spodnjih hlač, korzetov, ponočnih srajc itd., ter **na novo uvedel** zalogo perila za gospode, kot srajc, ovratnikov in manšet. Potrudil se bom i nadalje, da prodajam le **dobro blago** in najskrbnejše prikrojeno perilo po čim **najnižjih cenah**, da si tako ohranim doslej mi v tako obilni meri izkazano zaupanje. — Za perilo v zavodih priporočam posebne vrste.

Velespoštovanjem 1117 3—1

Anton Šarc

specialna trgovina s perilom

Ljubljana, Sv. Petra cesta 8.

Muhe so zopet sitne!

Onesnažijo stanovanje in jedila, prenašajo bolezen od bolnikov in mrličev, od izmetkov in mrhovine, trpinčijo človeka in živino. 949 25

Nastavite povsod amerikanske nastave za muholov

„TANGLEFOOT“

En list velja 10 vinarjev (za 2000 muh) Debi se povsod. Glavna zaloga za Kranjsko:

EDMUND KAVČIČ v Ljubljani.

Priložnostni nakup. Priložnostni nakup.

Do 15. julija prodajam: bela vezana spodnja krila, bela čipkasta podnja krila, barvana-lister spodnja krila, barvana svilena spodnja krila in del švicarske veznine izredno poceni.

ANTON ŠARC

Ljubljana, Sv. Petra cesta 8, nasproti hotela Lloyd.

Panorama internacional

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Najstarejši umetniški zavod prve vrste.

V soboto, dné 2. julija 1904

zadnji razstavni dan in konec sezije.

Novo! Velezanimivo Novo!

Severna Amerika.

Filadelfija, Baltimore, Washington.

Zahvala.

Pri koncu sezije si ne moremo kaj, da ne bi izrekli slav. p. n. občinstvu Ljubljane in okolice, kakor tudi slavni posadki svojo najprisrčnejšo zahvalo na mnogobrojnem obisku in živahnem priznanju, ki se je naklanjalo našemu podjetju. Zlasti se čutimo zavezane zahvaljati se visokim oblastim na njih naklonjenosti in spoštovanim članom časnikarstva na njih podpori.

Zopetna otvoritev sredi septembra.

Vstopnice v abonn. ostanejo veljavne i nadalje za prih. sezono.

Z velespoštovanjem ravnateljstvo.

Odprto, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 9. ure zvečer

1 119 1—1 Šole in društva imajo znižane cene.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.